Voorstel algemeen bestuur

Onderwerp	Bestuurlijk voortgangsrapport 2026
Zaaknummer	0000218793
Portefeuillehouder	G. Wolters
Vertrouwelijkheid	Openbaar

I. Voorstel

Samengevat wordt voorgesteld:

1. het bestuurlijk voortgangsrapport 2026 vast te stellen inclusief:
   a. de tweede begrotingswijziging 2026 naar programma's en inzet van reserves (volgens de bijlage AB-besluit);
   b. de gewijzigde bruto-investeringsjaarschijf 2026 van € 143,6 miljoen naar € 127,9 miljoen, waarbij de dekking via subsidies wijzigt van € 8,0 miljoen naar € 7,0 miljoen (netto van € 135,6 miljoen naar € 120,8 miljoen);

II. Kernboodschap

We lopen grotendeels op koers met het bereiken van de doelen uit het bestuursakkoord. Zie ook onderstaande toelichting per programma. Op een aantal onderwerpen lopen we achter. Maar de verwachting is dat uiteindelijk bijna alles binnen de bestuursperiode wordt behaald. Daar waar het nog onzeker is of dit lukt, onderzoeken we de mogelijkheden om te versnellen.

De onderwerpen die op de bestuursagenda staan, lopen volgens planning. Waar nodig hebben we startnotities opgesteld, evaluaties gedeeld, of voorstellen aan het algemeen bestuur gedaan. Daarmee geven we invulling aan de onderwerpen die door het bestuur op deze agenda zijn gezet.

Het programma watersysteem ligt goed op koers. Er zijn veel projecten in uitvoering. En een aantal start later dit jaar met de werkzaamheden in het veld. We verwachten dat het bedrag aan investeringen iets lager uitvalt dan bij de eerste begrotingswijziging. Dat is met name te verklaren door een aantal voordelen in de projecten. Daarnaast liepen enkele projecten vertraging op. Deze kosten schuiven door naar volgend jaar. We verwachten dat we voor eind 2027 nagenoeg alle KRW-projecten hebben uitgevoerd. Voor de projecten Geelebeek en Vecht nevengeul Mariënberg gaat dat hoogstwaarschijnlijk niet lukken.

Ook het programma waterketen ligt op Koers. Voor de KRW-zuiveringen zijn 7 van de 8 projecten in opdracht gegeven. De verwachting is dat eind dit jaar de werkzaamheden in Denekamp klaar zijn. De UPPWATER demo installatie in Enschede werd in mei feestelijk in gebruik genomen. En de eerste seriematig aangepakte renovaties van rioolgemalen zijn opgeleverd. We verwachten dat het bedrag aan investeringen iets lager uitvalt dan bij de eerste begrotingswijziging. Voor een aantal projecten en vervangingsinvesteringen wordt budget van 2026 doorgeschoven naar 2027. Dit heeft geen effect op het tijdig bereiken van het doel. Een van de kostenverhogingen die het meest opvalt heeft te maken met het verwijderen van PFAS verontreinigingen.

Binnen het programma Besturen en Organiseren liggen de meeste ontwikkelingen op schema. Aandachtspunten zijn informatieveiligheid en privacy (meer informatie beschikbaar bij de commissie informatieveiligheid). Op het onderwerp noaberschap lukt het als gevolg van personele wisselingen niet

om dit jaar met alle gemeenten een bestuurlijk gesprek te initiëren. Hier wordt een andere route voorgesteld. Met betrekking tot duurzaamheid loopt de biogas maatregel vertraging op door een slechter uitvallende business case. We starten met een marktconsultatie om alternatieven in beeld te brengen. Eind 2026 wordt deze verkenning afgerond.

Het resultaat van deze BVR is € 6,9 miljoen. Dit blijkt uit analyses van de uitgaven en inkomsten over het restant van 2026. Het bedrag wordt toegevoegd aan de reserves van het waterschap. Volgens afspraak worden de voor- en nadelen met de bijbehorende reserves verrekend. Binnen de investeringsbegroting is de verwachting dat de totale uitgaven in 2026 € 14,8 miljoen lager zijn ten opzichte van de eerste begrotingswijziging 2026.

III. Waarom wordt dit voorgesteld? Wat wil het AB met het voorstel bereiken?

Met het bestuurlijk voortgangsrapport 2026 (hierna: BVR) wordt het algemeen bestuur geïnformeerd over de voortgang van het lopende begrotingsjaar, in hoeverre voorgenomen doelen worden gerealiseerd en of dit binnen de vastgestelde financiële kaders gebeurt.

De BVR bevat ook de tweede begrotingswijziging 2026. Met de vaststelling hiervan stemt het algemeen bestuur in met de voorgestelde wijzigingen in lasten, baten en investeringen. Daarmee worden de financiële kaders voor 2026 geactualiseerd en krijgt het dagelijks bestuur de bevoegdheid om tot uitvoering over te gaan.

Indicator voor beleidsmonitoring

In de BVR zijn een aantal indicatoren opgenomen die ook in de Begroting 2026-2030 zijn opgenomen op gebied van onder andere waterkwaliteit, klimaat, duurzaamheid en financiën.

IV. Toelichting op het voorstel/ kader

De BVR geeft inzicht in de voortgang van de werkzaamheden van het waterschap in 2026 ten opzichte van de begroting. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van een stoplichtmodel. Groen betekent dat de uitvoering op schema ligt, oranje dat sprake is van vertraging maar afronding binnen de bestuursperiode nog haalbaar is, en rood dat afronding binnen de bestuursperiode niet meer realistisch lijkt. Afwijkingen worden toegelicht. Daarnaast wordt de voortgang van de bestuursagenda beschreven.

V. Alternatief voorstel

Niet van toepassing

VI. Argumenten

1.1 Op grond van artikel 102, eerste lid van de Waterschapswet kunnen wijzigingen van de begroting tot uiterlijk het eind van het desbetreffende begrotingsjaar worden genomen.

Door tussentijds inzicht te geven in de voortgang en eventuele afwijkingen van de gestelde doelen en financiële kaders kan het algemeen bestuur invulling geven aan zijn toezichthoudende en controlerende rol.

1.2 De BVR is erop gericht om het algemeen bestuur tussentijds te informeren over de voortgang en afwijkingen ten opzichte van de begroting 2026.

Uit de BVR blijkt in hoeverre we dit jaar op koers liggen met betrekking tot de voortgang van de doelstellingen en de besteding van de middelen in 2026 en de eventuele aandachtspunten die we op dit moment zien.

VII. Risico's en kanttekeningen

1.1 Er blijven onzekerheden bestaand waardoor de uiteindelijke jaarrekening 2026 af kan wijken van de gewijzigde begroting conform de BVR.

De begroting 2026 na de tweede begrotingswijziging betreft een prognose van de begrote baten en lasten. In de uiteindelijke jaarrekening 2026 kunnen de baten en lasten hoger of lager uitvallen door diverse omstandigheden. Vooral voor de afrekening droogte is nog onzeker of dat toereikend is. Voor onvoorziene hogere kosten is in elk programma een (beperkt) budget voor onvoorziene kosten opgenomen.

VIII. Financiën

Exploitatie

Voor de BVR is een actuele prognose van de realisatie van de (exploitatie)begroting 2026 opgesteld. Het positieve resultaat in de exploitatie voor bestemmingen aan reserves waarvoor een begrotingswijziging is aangeleverd bedraagt in deze BVR € 6,9 miljoen. Dit bestaat uit circa € 2,7 miljoen lagere opbrengsten (= een nadeel) en voor € 9,6 miljoen lagere lasten (= een voordeel). Hiervan wordt, per saldo, € 0,6 miljoen verrekend met diverse reserves. Het resterende resultaat van € 6,3 miljoen wordt verrekend met de algemene reserve en/of reserve tariefsegalisatie.

Investeringen

Naast de jaarlijkse exploitatie wordt in de BVR ook gekeken naar de (meerjarige) investeringsplanning. Door herprogrammering van de investeringen wordt in 2026 naar verwachting netto € 14,8 miljoen minder geïnvesteerd ten opzichte van de begrote verwachtingen bij de eerste begrotingswijziging (van € 135,6 naar € 120,8 miljoen). De bijstellingen worden inhoudelijk toegelicht in de BVR. Het niet bestede investeringsbudget in 2026 is meegenomen in de herprogrammering voor de periode 2027-2031.

Duurzaam financieel beleid

De afgesproken indicatoren duurzaam financieel beleid zijn in onderstaande tabel weergegeven. In de BVR is ook een vergelijking opgenomen met de standen van de jaarrekening 2025 en de primitieve begroting 2026.

Indicatoren	Begroting 2026 (na 1e wijzig.)	BVR 2026
Gemiddelde jaarlijkse lastendrukstijging	8,2%	8,2%
Netto-investeringsvolume (x € 1 miljoen)	135,6	120,8
Netto-schuldquote (incl. sluitende business cases)	317%	308%
Netto-schuldquote (excl. sluitende business cases)	314%	305%
Absolute schuld (incl. business cases) (x € 1 miljoen)	611,1	595,2
Verhouding netto-schulden t.o.v. vaste activa	88,9%	88,5%
Looptijd nieuwe leningen vs. gem. afschrijvingstermijn	25 jaar	25 jaar
% kapitaallasten t.o.v. totale lasten	23,7%	24,4%
Weerstandsvermogen	1,3	1,4

In de BVR is opgenomen dat het verwachte investeringsvolume daalt. Dit heeft een positief effect op de indicatoren die we monitoren rondom de schuld. Op het moment dat de financiële middelen niet nodig zijn om de investeringsbehoefte in te vullen, loopt de schuld minder hard op dan begroot. Het niet gerealiseerde investeringsvolume schuift overigens door naar volgende jaren. Per saldo zullen de begrote financiële middelen daarom wel nodig zijn, echter op een later moment.

IX. Communicatie

Na vaststelling door het algemeen bestuur wordt een persbericht over de besluitvorming (inclusief programmabegroting 2027-2031 verstuurd. De BVR wordt ook op de website van het waterschap geplaatst. Tot slot wordt het document gedeeld met de provincies Overijssel en Drenthe in het kader van het provinciaal toezicht.

X. Juridische zaken

Het algemeen bestuur stelt de begroting en begrotingswijzigingen vast (artikel 101 en 102 Waterschapswet)

Op grond van artikel 6, lid 3, Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Vechtstromen doet het dagelijks bestuur voorstellen aan het algemeen bestuur voor wijzigingen van de per programma geautoriseerde baten en lasten en per programma geautoriseerde investeringskader. De bevoegdheid tot het instellen en opheffen van, en het toevoegen en onttrekken aan reserves is eveneens een bevoegdheid van het algemeen bestuur.

Op grond van artikel 100 en 102 Waterschapswet ligt het ontwerp van de tweede begrotingswijziging twee weken ter inzage en wordt hier kennis van gegeven. De kennisgeving heeft plaatsgevonden in het Waterschapsblad.

XI. Uitvoering

Na vaststelling van de BVR wordt deze gedeeld met de toezichthouder (provincie) en wordt deze gepubliceerd via de website.

XII. Bijlage(n)

1. Besluit.
2. Bestuurlijk voortgangsrapport 2026

Besluit

Het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen;

gezien het advies d.d. 11 november 2026;

gelet op de artikelen 56 en 77 van de Waterschapswet;

BESLUIT

1. het bestuurlijk voortgangsrapport 2026 vast te stellen inclusief:
   a. de tweede begrotingswijziging 2026 naar programma's en inzet van reserves zoals weergegeven in onderstaande tabellen;

Baten en lasten *(bedragen in duizenden €)*	**Begroting 2026 na 1e wijziging**	**Mutatie 2e begrotingswijziging**	**Begroting 2026 na 2e wijziging**
1. Watersysteem	79.021	-907	78.114
2. Waterketen	70.798	-1.530	69.268
3. Besturen en organiseren	64.029	-3.253	60.775
Bruto baten en lasten programma's	**213.847**	**-5.691**	**208.156**
Centrale baten en lasten	17.276	-3.985	13.291
Subtotaal baten en lasten (excl. centrale toevoegingen aan reserves)	**231.123**	**-9.674**	**221.448**
Centrale toevoegingen aan reserves	15.522	10.981	26.503
Totaal bruto-baten en bruto-lasten (incl. toevoegingen aan reserves)	**246.645**	**1.307**	**247.952**

Reserve *(bedragen in duizenden €)*	**Watersysteem-beheer**	**Zuiverings-beheer**	**Totaal**
Bestemmingsreserve Amoveren assets: *extra budget sloop gebouwen RWZI Vriezenveen*		25	25
Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling *(lagere onttrekking)*	-392,5	-392,5	-785
Bestemmingsreserve Beleidsintensiveringen: *Hogere onttrekkingen I-strategie en maatregelen Rekenkameronderzoek; lagere onttrekkingen Themabudgetten Waterkwaliteit en Duurzaamheid*	330	-280	50
Bestemmingsreserve Innovatiefonds *(hogere onttrekking)*	100	100	200
Bestemmingsreserve Overl. Verplichtingen *(doorschuif projectbudget)*	-37,5	-37,5	-75
Onttrekking Algemene reserve *(tbv bestemmingsreserve tariefsegalisatie)*	2.579	1.777	4.356
Bestemmingsreserve tariefsegalisatie *lagere belastingopbrengsten zuiveringsbeheer en lagere opbrengsten separate afvalwaterstromen)*		278	278
Subtotaal onttrekkingen aan reserves	**2.579**	**1.470**	**4.049**
Bestemmingsreserve dividend NieuWater: hogere dividend opbrengsten	21	21	42
Toevoeging Algemene reserve vanuit onvoorzien programma 1	2.659		2.659
Toevoeging Algemene reserve vanuit onvoorzien programma 2		1.237	1.237
Toevoeging Algemene reserve vanuit onvoorzien programma 3	1.140	1.140	2.280

Toevoeging Bestemmingsreserve tariefsegalisatie vanwege hogere belastingopbrengsten watersysteembeheer	407		407
Toevoeging Bestemmingsreserve tariefsegalisatie vanuit algemene reserve	2.579	1.777	4.356
Subtotaal toevoegingen aan reserves	**6.806**	**4.175**	**10.981**
Totaal (per saldo) toevoegingen aan reserves	**4.227**	**2.705**	**6.932**

b. de gewijzigde bruto-investeringsjaarschijf 2026 van € 143,6 miljoen naar € 127,9 miljoen, waarbij de dekking via subsidies wijzigt van € 8,0 miljoen naar € 7,0 miljoen (netto van € 135,6 miljoen naar € 120,8 miljoen);

Aldus vastgesteld in de vergadering d.d. 25 november 2026.

Het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf

drs. R.I. Andringa, secretaris